

פרוטוקול מס' 114
מישיבת ועדת השירותים הציבוריים
מיום ה' י' תמוז תשל"ה 19.6.75 שעה 12.00

נכחור:

חברי הועדה:
ח. גרוסמן - יו"ר
י. בארי
ל. דיציאן
ה. זיידל
מ. חריש
מ. ידיד
פ. שינמן
ח. שמעוני

מוזמנים:
א. וולף - משרד הבריאות
ד"ר לינדנר - משרד הבריאות
נוראל - משרד הבריאות
ת. פנחוביץ - משרד המשפטים
לינדר - המוסד לביטוח לאומי
ר. רוט - משרד העבודה

מזכירת הועדה: ש. כרם

רשמה: א. גוטמן

סדר היום: חוק ביטוח בריאות.

538

(נא לקבל בתיאור)

היו"ר ח. גרוסמן: אני פותחת את הישיבה. סיימנו את פרק ד' יש לנו נוסח מתוקן. הוא עדיין לא משוכפל. נחלק אותו לכלים, וכל אחד ושאי להגיש את השגותיו. מה שהושמט, זה לפי החלטה משותפת. אני מבינה, שיש הצעות נפרדות רק לסעיף 39. א. כדאי להגיש את ההצעות בכתב.

ל. דחציאן: אפשר להגיש הצעות על פרק ד' וסעיף 32.

פרק ה. סעיף 44. (1), (2):

א. וולף: זה סעיף הגדרות. מאחר ואת דמי הביטוח אנו מצמידים בכל המושגים לחוק הביטוח הלאומי, אנו בהכרח גם מאמצים את ההגדרות הרלבנטיות לפי חוק ביטוח לאומי. אנו קוראים לזה "חוק הביטוח" כדי לא לחזור על כל ההגדרות. ההגדרה השניה היא הכנסה - אפילו אם לפי חוק ביטוח לאומי, בזמן מסוים אדם לא צריך לשלם ביטוח לאומי.

בפיסקה (2) הכוונה סעיף 48(א). מעביד, עובד ועובד עצמאי - ההגדרות הן לפי חוק ביטוח לאומי.

דמי ביטוח - פה יש קשי מסויים. דמי הביטוח, גם לדעת משרד המשפטים, זו ההגדרה הממצה ביותר. דמי ביטוח כוללים דמי ביטוח בריאות וכן מס מקביל. אנו מדברים על שני מרכיבים אלה כאחד. כשאנחנו מדברים רק על החלק של העובד, אז זה "דמי ביטוח בריאות". מס מקביל הוא מס מקביל. חוק מס מקביל בטל ברגע הכנס החוק הנה. זה כתוב בסוף הצעת החוק, בסעיף 111.

ל. דיציאן: לי לא ברור: ההכנסה שהיו מגיעים ממנה דמי ביטוח לאומי, אולם כפוף לסעיף 48(א) ואף בזמן שאין לשלם דמי ביטוח לאומי.

מר לינדר: בביטוח לאומי מבוטחים חוג רחב ביותר של שארים ונזקקים. המוסד גובה דמי ביטוח מהכנסה מעבודה. לא מעבודה, ז"א מקורות אחרים, ומי שאין לו הכנסה, משלם לפי מינימום. העקרון הוא, שכל אדם משלם דמי ביטוח. היום זה 300 ל"י לחדש הכנסה מינימום וצריך לשלם 10-20 לשנה מינימום. לעומת זאת, ההכנסה מוגבלת במקסימום לגבי מעבידים כאשר ברוב הענפים זה עד 6,700 ל"י. מ-1.4.75 ב-3-2 ענפים. עד עכשו שילמו קצבות ילדי עובדים ופשיטות-רגל וזה היה עד עכשו בערך 4,2% מעל למקסימום. אני מדבר על המצב כיום. עצמאי ולא שכיר, משלם דמי ביטוח רק במסגרת המקסימום.

כדי שאפשר יהיה לקבוע הליכי גביה, היות והחלק הזה קשור גם עם חוק ביטוח לאומי, בקשנו בזמנו להצמיד את זה להגדרות ולכללים של חוק ביטוח לאומי.

ההצעה היא, שכל אדם חייב בתשלום דמי ביטוח, יהיה חייב בתשלום דמי ביטוח בריאות. להוציא, כמובן, את המבוטחים אשר על פי חוק ביטוח בריאות מבוטחים ברשות ואז יקבעו תנאים דומים או זהים לגבי מבוטחים אחרים.

אם יש אנשים, שקופות מסוימות פטורים מתשלום דמי ביטוח לאומי, לדוגמא תקופת אבטלה או סבה אחרת - מוצע שיהיו פטורים באותה תקופה גם מדמי ביטוח בריאות. ז"א, לא ליצור חריגים.

ל. דיציאן: כאן כתוב בדיוק ההפך.

א. וולף: ההפך; הכוונה לפי הסעיף היא, שדמי ביטוח לפי חוק ביטוח בריאות חייבים גם בתקופות שבביטוח לאומי אדם לא חייב לשלם.

ח. גרוסמן: מסתבר שיש עוד סעיפים המטפלים בחריגים ופטורים.

ה. זיידל: למה אי אפשר להגדיר: דין דמי ביטוח בריאות כדין דמי ביטוח לאומי? עם כל המשתמע מכך.

ח. גרוסמן: נחזור לסעיף זה כשנגיע לסעיפים אחרים, ונראה אם זה עומד בסתירה.

ל. דיציאן: הית' מבקש מנציגי הממשלה - למרות הקשר בין ביטוח בריאות וביטוח לאומי - שיגדירו מה צריך לשלם ומה לא צריך לשלם. אני לא אוהב הפנייה לחוק אחר.

אני רוצה לדעת מה צריך לשלם ולפי איזה כללים. למה זה לא כתוב?

א. וולף: גם לפי ההגדרה של ההכנסה המצויה כאן בגוף הסעיף הזה, האם (1) ו-(2) הם מצטברים?

א. וולף: אני חושב שאין כאן מקום להצטרפות. אלה שני דברים שונים. פה אנו מגדירים מה זאת הכנסה ואנחנו אומרים בפסקה (1) מה זאת הכנסה לצורך חוק ביטוח בריאות - זה אותה הכנסה שממנה מגיע דמי ביטוח לאומי לפי חוק ביטוח לאומי. פה באה תוספת האומרת שזה גם בזמן שעל אותה הכנסה אין צורך לשלם דמי ביטוח לאומי מסבה זו או אחרת. (2) קובע משהו אחר; קובע הכנסה שהיו מגיעים ממנה דמי ביטוח לאומי וכפוף לזה בא 48א. מה זה 48א? קובע, שהשרים השאים לקבוע שכר מינימלי ומקסימלי לצורך קמי ביטוח.

חיו"ר ח. גרויסמן: "ואף בזמן שאין לשלם ממנה" - נתנור לפיסקה זאת שני דברים אנחנו צריכים להשאיר כאן: "ואף בזמן שאין לשלם ממנה", ו-"אולם בכפוף לסעיף 48א" - ונתנור לזה כאשר נדון בסעיף 48א. אנחנו עוד לא דנו בו. לשני דברים אלה נתנור.

מ. ידיד: כתוב כאן: "לרבות המס המקביל...". יתכן שאנו נגיד תשלום מסוים לביטוח לאומי וזה יכלול בתוכו.

א. וולף: כשנגיע למס מקביל, אטביר את זה.

סעיף מט.ס. 45

א. וולף: אנחנו קובעים כאן עיקרון כולל, שכל תושב ישראל - כל אלה שבתחילת החוק קבענו שהם מבוטחים - התחלת תשלום ביטוח עבורם הוא מגיל 14. ההגדרה היא "בעד המבוטח", ולא כתוב מי המשלם. תשלום תלמידים מופיע בסעיף 49 על פטורים. כאשר אנו מדברים על גילאים 14-18, משלמים רק אם הם עובד או עובד עצמאי.

ה. זיידל: למרות זאת, אני מציע שכאן ייאמר 16 ולא 14. זה מתקבל על הדעת, כמו שזה היום בקופת-חולים - משלמים מגיל 16.

יש עוד שתי בעיות: 1. לגבי סטודנטים, שהיום בהסדר בקופת-חולים, יש תשלום סמלי בלבד. 2. בעית הצבא; בגיל 18 מתגייסם לצבא. לא ראיתי איזה סעיף בענין זה. היום, אנשי צבא לא משלמים. היתי רוצה לדעת איפה אתה כולל את שני הפטורים האלה: סטודנטים אשר משלמים תשלום סמלי, ואנשי צבא שאינם משלמים? אני מציע שיהיה גיל 16. לשאר הדברים אני מבקש הסבר.

ל. דיציאן: אני חושב, שאי אפשר להמנע מלקרוא את הסעיף הזה יחד עם סעיף 49. כשאני קורא את סעיף 49, מתעוררות מספר שאלות די סבוכות. אני לוקח לדוגמא ילד בן 14 שאיננו לומד ואיננו עובד עצמאי, ויש לו הכנסה מרכוש שהורישו לו. האם הוא חייב בביטוח בריאות? לא חייב בביטוח בריאות. פסקה (2) "מי שהוא ילדו של מבוטח לרבות נכדו, ואשר כל פרנסתו עליו..." השאלה מה כאן ההגדרה של ילד? עד איזה גיל?

ביחס לסעיף מט.ס. 3: "בן זוגו של המבוטח...". מה המצב כאן? אותו המצב שיש לאשה הכנסה לא מעבודה אלא מרכוש. האם היא חייבת או לא חייבת?

אנחנו הערנו את הנקודה הזאת של גיל 14, ובהזדמנות קודמת כבר היה ויכוח על נקודה זאת, וכאשר הופיעו הסטודנטים, התעוררה השאלה - יש מעל גיל 14 חינוך חובה חינם. שנה אחת. זה היה צריך להכנס לתקפו; עד גיל 16 חינוך חובה חינם כבר משנה זאת, אלא שמטעמים תקציביים ההתפתחות שונה. ובכן למה להשאיר כאן גיל 14? ההגיון מחייב לפחות עד גמר חינוך חינם.

מ. ידיד: אני טוען, שכל זמן שתלמיד נמצא במסגרת חינוך חובה, זה צריך להיות, מכל מקום גיל 16.

י. בארי: נניח שפלוגי הוא אב לעשרה ילדים, שמהם 2-3 ילדים בגילאים 14 עד 18. אדם זה אמור לשלם את דמי הביטוח?

א. וולף: אם הם עובדים. אם לא - זה פטור.

לינדר : מדובר בנערים שהם נמצאים בהכשרה מקצועית או עובדים כשוליות. כל מי שעובדים עבורו נערים - עליו לשלם.

י. בארי : בסעיף 45 נאמר: 2 בעד כל מבוטח שמלאו לו 14 ישולמו דמי ביטוח. בסעיף 49 נאמר: "אלה פטורים מדמי ביטוח" לפי סעיף 49(1) אינך יכול לפנות למי שאינו עובד. אצל, זה לא מונע את ההכרח מהנאמר בסעיף 45.

א. וולף : לח"כ זיידל: בענין גיל 16 ולא 14, אנחנו דוקא בגלל חינוך חובה התחלנו עם גיל 14, כי חינוך חובה קיים היום ככלל עד גיל 15 ולא עד גיל 16. מי שקרא הישב את חוק חינוך חובה, הרי ניתן במקרים לא מעטים לאפשר לילדים בגילים 14-15 להשתחרר מלימודים ולעבוד. זאת הסבה, שקבענו גיל תחתון 14 ולא 16. מה שקיים בקופת-חולים, זאת פרשה אחרת. יש אלפי-נערים בגיל 14 שעובדים ואינם לומדים. אנחנו רוצים, שהנערים האלה ישלמו.

סטודנטים ואנשי צבא: צה"ל לא כלול בחוק הזה. לגבי סטודנטים, אם תפתח את סעיף 50 פיסקה (6) - סעיף 50 מדבר על דמי ביטוח מיוחדים בשעורים נמוכים. (קורא סעיף 50) במלים אחרות, אלה סטודנטים או בני ישיבה.

ה. זיידל : היום, איש צבא, הרוצה להיות חבר קופת חולים, משלם את דמי קופת החולים, למרות שהוא יכול להיות מבוטח בביטוח בריאות ע"י הצבא.

א. וולף : ילד עם הכנסה, הכוונה לגילאי 14-18, ילד שאינו עובד ואינו לומד, אבל יש לו הכנסה ממקור כל שהוא. אם יש ילד כזה, שאינו עובד ואינו לומד ואינו עובד עצמאי - הוא לא ישלם ולא ישלמו בעדו. הוא הדין במדה ויש עקרת-בית כזאת. זה אותו עיקרון. ילד של מבוטח או נכדו, בתנאי שכל פרנסתו עליו ואינו מסוגל לכלכל עצמו...

מ. ידיד : אם יש ילד שאין לו הורים וגם לא סב או סבתא והוא מאומץ ע"י הדוד והוא אינו מסוגל לכלכל עצמו?

א. וולף : מאיפה הצעיר הזה מקבל את קיומו?

מ. ידיד : הדוד לקח אותו תחת חסותו. ילד כזה, שאינו מסוגל לכלכל עצמו, הוא צריך להיות משוחרר גם אם הוא לא דוקא אצל הסבא שלו. לא חשוב אם הוא סמוך על שלחן הדוד או הסב, הוא צריך להיות משוחרר מתשלום דמי ביטוח.

אוולף : אם הוא נהנה מקיצבת נכות או אם זה נפגע עבודה, אז אין כל קשר לזה אם הוא מאומץ ע"י הדוד או מישהו אחר. אנחנו מדברים על ילדים שאין להם הכנסה כדי מחיה ואין להם גם את הקיצבה.

מ. ידיד : אותו ילד, שאתה מגדיר אותו כאן, אבל במקום אצל הסבא, הוא נמצא אצל הדוד שלו. מה קורה אתו?

א. וולף : יש לו קיצבה מביטוח לאומי. אם הוא לא מסוגל לכלכל עצמו, ז"א יש לו קיצבת נכות. אנחנו מדברים לא על ילד אלא על אדם מעל לגיל 18 ובגיל כזה אם הוא לא נכה הוא מסוגל לכלכל עצמו.

סעיף 2 כולל אנשים מעל לגיל 18 שהם לא מסוגלים לכלכל עצמם והם סמוכים על שלחן הורה או סב.

ח"כ דיציאן שאל לגבי פיסקה (2) לגבי הגיל. ברור שזה מעל לגיל 18. אם הוא לא עובד ולא לומד, הוא מעל לגיל 18.

ח"כ בארי, יכול להיות שיש מקום לשינוי קל בנוסח. לסעיף 45 וסעיף 49, אפשר לכתוב "בעד אלה לא ישולמו" זה תיקון שנוכל לעשות אותו.

מר לינדר : מדובר על גיל 14 פרט לחריגים, אבל מדובר על כך שרוצים לבטח את הנערים בגיל 14-18 אשר כתוצאה מכך מקבלים את השרותים וחיבים בדמי ביטוח, כאשר הם מועסקים.

הכוונה היא למס מקביל, כאשר אומרים "בעדו". לפי חוק מס מקביל, גם היום מעביד משלם בעד כל העובדים אצלו, כולל נערים מתחת לגיל 18. "בעדו", הכוונה פה היא לחייב את המעביד לשלם בעדו ולא לחייב דוקא את הנער שישלם.

יש קשר עם סעיף 49 כי אם אדם פטור לפי סעיף 49, מישהו יכול להגיד שאם הוא לא פטור פה אזי יכל להיות שהוא חייב גם דמי ביטוח בשביל עצמו.

א. וולף : אני אומר: "בעד אלה". זה לא בעיה.

לינדר : ילדים מעל גיל 18, כשמדובר על ילד, הכוונה כל זמן שהוא סמוך לשלחן האב. ברגע שהוא מפסיק להיות סמוך לשלחן, הוא נזקק סעד או מקבל קצבת נכות, ולזה יש פרק מיוחד על אנשים המקבלים גמלאות של ביטוח לאומי או סעד. גם היום, לפי חוק ביטוח לאומי, מי שיש להם רק קיצבת סעד - משרד הסעד חייב לשלם עבורם דמי ביטוח לאומי. יש פרק על אנשים המקבלים קיצבאות או גמלאות אחרות וביטוח לאומי ישלם בעדם או זה ינוכה מהגמלא. מי שנמצא במסגרת הסעד, משרד הסעד משלם היום עבורו מנימום. ביטוח לאומי. יכל להיות שאם הסעד צריך לשלם מנימום, לכן הכוונה היא שברגע שהוא מפסיק להיות תלוי במישהו, הוא מפסיק להיות ילד במובן זה.

אנחנו מחקנו את סעיף זה, לצורך פרק 1 בענין קיצבאות ילדים, וצריך לבדוק אם הנוסח בתיקון החוק מס. 18. מחקו את ענין הילדים האלה, כי כל ילד עד גיל 18 מקבל קיצבת צריך לראות אם צריך לעשות שינוי כל שהוא או לא.

ל. דיציאן : בסעיף 5 כתוב שההגדרה "ילד" מבוטלת. אמרו לי, שיוצא היום שמגיל 18 עד 20, נכים שהיו רשאים לקבל תשלומים, היום מוציאים אותם מההגדרה. הם למעשה נהפכו להפקר. ההסבר שקבלתי ממר רוטר הוא, שהיות והם מקבלים דמי ביטוח נכות כללי, הם נכללי בהגדרה הזאת ויש להם הכנסה מביטוח נכות. נשאלת השאלה, אם הוא מקבל דמי ביטוח נכות כללית, האם זה כבר דמי מחיה? מה זה בכלל דמי מחיה? נניח, שיש לו הכנסה פרטית?

לינדר : זה מוגדר בחוק, ושם לצורך מסוים נאמר מה זה הוצאות דמי מחיה.

ל. דיציאן : הכנסה כדי מחיה, אינה מוגדרת. הכנסה - מוגדרת, אבל הכנסה כדי מחיה - לא מוגדרת. ילד שיש לו הכנסה של 160 ל"י מאיזו שהיא ירושה - מה מצבו? כאן כתוב: "ילד שכל פרנסתו עליו". נניח, שפרנסתו חלקית עליו?

א. וולף : אבל, כתוב: "שאינו לו הכנסה כדי מחיה".

ל. דיציאן : השאלה היא מה זה "הכנסה כדי מחיה"?

פ. שינמן : חסרה כאן איזה שהיא חוליה. הסעיף הראשון אומר: עם לידתו של כל אדם, מתחיל הביטוח. חסרה כאן חוליה, המסבירה איך הוא מבוטח. הוא מבוטח על חשבון המשפחה? כאן היה צריך אולי להקדים ולאמר מי פטור מדמי ביטוח ואחר כך להגדיר מי חייב בדמי ביטוח.

לינדר : הוא מבוטח לצורך קבלת שרות ביטוח.

פ. שינמן : הילד מבוטח. אחר כך יש שאלה, מי חייב בדמי ביטוח. צריך קדם לכתוב מי פטור מדמי ביטוח ואחר כך לחזור ולאמר שמגיל 14 אם הוא עובד כי אז הוא חייב מגיל 14.

היו"ר ח. גרוסמן : הוא לא חייב שום דבר. חייבים בעדו. תקנו את זה שישולם בעדו, אז זה ברור.

א. וולף : אם הוא עצמאי, הוא חייב בתשלום. בדרך כלל, בחקיקה כותבים את הכלל ואחר כך את החריגים. הכלל הוא, שחובת התשלום היא מגיל 14. אבל, במדה והוא לא עובד ולא עובד עצמאי, הוא פטור. זה חריג. הכלל הוא: מגיל 14 חייב לשלם.

ל. דיציאן: קופת חולים כללית משתלבת יפה מאד עם כל הו"כוח שהיה לנו. כאן מתעוררת השאלה. ברגע שנאמר "ישולמו דמי ביטוח", אז קופת-חולים שואלת מי ישלם. הענין הוא, שצריך להבהיר בצורה ברורה ביותר: "מחוץ לאלה הפטורים". בסעיף 49.

היו"ר ח. גרוסמן: אני חושבת, שהבהרנו את הדברים. יש כמה דברים, שאנו חושבים שצריך לתקן, וכמה דברים צריך להבהיר.

בסעיף 49 יהיה: "בעד אלה פטורים מדמי ביטוח", במקום "אלה פטורים מדמי ביטוח".

לענין כן גיל 14 או לא גיל 14, אני מקווה שהשתכנעו.

ה. זיידל: חוק ביטוח בריאות אינו יכל לעמוד בניגוד לחוק אחר.

היו"ר ח. גרוסמן: השאלה מה יקרה עם אלה, שלפי חוק חינוך חובה הם פטורים מלימודים והם עובדים, למרות חוק חינוך חובה. על זה צריך לתת את הדעת. אני מציעה לבדוק את השאלה הזאת.

לינדר: אנחנו חושבים, שאת דמי ביטוח לאומי צריכים לשלם גם אלה הנמצאים בהכשרה מקצועית.

היו"ר ח. גרוסמן: אני מציעה לחברי הוועדה לשקול את הענין הזה לאור ההסבר שניתן, ואם ירצו - למרות הכל - להגיש הצעה שזה יהיה מגיל 16 - יגישו. פה מדובר רק על אלה הפטורים מהמסגרת הזאת של גיל לימוד חובה, למרות חוק חינוך חובה.

ה. זיידל: אני טוען, שאם החוק היום מצלם מצב קיים בקופת-חולים, הרי היום בקופת חולים של ההסתדרות, לא משלמים עד גיל 16. אם רוצים - לוקחים את החוק של ביטוח לאומי אם רוצים - לוקחים את התקנון של קופת-חולים. אני רוצה לקחת את התקנון של קופת חולים.

א. וולף: אני רוצה לבדוק אם נערים עובדים בגיל 14-16 אינם משלמים.

מ. חריש: גם אם משלמים - מדובר על חלק די קטן. אני מציע לבדוק, אם ההבחנה הזאת כדאית, גם מהבחינה הכספית והמינהלית. האם לא יותר פשוט לשים גבול המכסה את כלם?

א. וולף: העיקרון הוא, שקובעים עקרונית מגיל 14, ז"א הרצפה שממנה מותר לעבוד. אחר כך אנו מוציאים את הרוב, כי בגיל 14-16 רוב הנערים והנערות לומדים.

היו"ר ח. גרוסמן: השאלה הנוספת היא, האם המינוח הזה "מי שהוא ילדו", מינוח בלון. יבדקו המשפטנים ויפסקו אם המינוח נכון, לאור העובדה שזה נמחק בחוק ביטוח לאומי.

עוד מבקשים לדעת, מה זה "הכנסה כדי מחיה". אם אתה אומר שמי שיש לו רכוש - אנחנו מדברים על סעיף (1) ו-(3) בסעיף 49 - שואל ח"כ דיציאן מה קורה עם מישהו שאינו עובד ואינו עובד עצמאי, ומה קורה עם אשה ומבוטח שטרם מלאו להם 18?

א. וולף: בשני המקרים לא חייבים.

לינדר: הכוונה היתה עד כמה שאפשר להצמיד את הפרק הזה לחוק ביטוח לאומי ולחובת תשלום דמי ביטוח לאומי. בחוק ביטוח לאומי משלמים דמי ביטוח מההכנסות מעבודה, עובד שכיר ועובד עצמאי, אם יש לו הכנסה ממקורות אחרים - איבנו משלם על הכנסה ממקורות אחרים, וזה בעיקר קשור לאותו חלק שאיבנו זוכה להכנסת גמלאות על החלק הזה. מי שהכנסתו אינה מהעבודה והוא מבוטח בחלק מהענפים, הוא משלם מזה דמי ביטוח. אם הכנסתו ממקורות אחרים עולה על ההכנסה ממסלח-היד, אז יש חלוקה של שעורים מטרומים.

השאלה, שאני הבנתי אותה, מתיחסת רק לילדים בגיל 14-18 או עקרות-בית. עקרת-בית מבוטחת בגין בעלה מהכנסותיו - אינה משלמת דמי ביטוח.

אנחנו התכוונו עד כמה שאפשר להצמיד את זה לאותו המנגנון אשר צריך לקבוע את מעמד המבוטח וזכויותיו, וזה יכל להיות ענין מרכזי. לכן, הכללים הם אותם הכללים.

ל. דיציאן:
יש עקרות-בית שיש להן ביטוח ברשות, על מנת להנות אחר-כך מתוספת ביטוח זיקנה. אם אתה מגביל את זה - תעוררת השאלה: מבוטחי זיקנה אינם משוחררים כי זה ברשות. האם כאן זה לא יחייב באותו רגע שהיא מבטחת עצמה בביטוח זיקנה כדי שתהיה משוחררת מהתשלום?

א. וולף: כתוב כאן: "ואינו חייב בביטוח לאומי", וזה ודאי

לינדר: היום הולך ופוחת הביטוח ברשות.

מ. ידיד: בסעיף 49(2) אם נוסיף: "לרבות קרובו שכל פרנסתו עליו"?

א. וולף: יש פה קטגוריות וקריטריונים ש"ישגער" אתה מחשב. אם נסטה מכל הקריטריונים הקיימים בביטוח לאומי, המחשב ישבות. אם אתה מכניס "קרובו" סתם, מבחינת הביטוח הלאומי, האדם הזה זכאי לקיצבאות אחרות מביטוח לאומי.

כל פרנסתו על ההורה או על הסב; הוא לא מסוגל לכלכל עצמו; אין לו הכנסה כדי מחיה - אלה שלשה דברים מצטברים.

י. בארי: הביטוי "כדי מחיה" מופיע בכמה חוקים.

א. וולף: הכוונה שלנו היא זהה וחופפת למה שבביטוח לאומי נהוג לגבי זה.

היו"ר ח. גרוסמן: אנחנו בזה סיימנו את סעיף 45 וסעיף 49.

ל. דיציאן: הבעיה העיקרית היא, שכאן ינוכה משכרו של העובד כל דמי ביטוח בריאות, עם מס מקביל.

א. וולף: בלי מס מקביל.

י. בארי: את מס מקביל הוא ישלם ולא יוכל לנכות.

א. וולף: דמי ביטוח, זה דמי ביטוח בריאות, לרבות מס מקביל. דמי ביטוח בריאות ומס מקביל - שניהם נקראים דמי ביטוח. דמי ביטוח בריאות, זה המס שהעובד משלם. מס מקביל, זה המעביד משלם.

היו"ר ח. גרוסמן: דמי ביטוח בריאות שישלם המעביד - ינוכה משכרו של העובד. לא את מס מקביל. זה ברור.

י. בארי: אם אין במקום אחר הגדרה מה זה מס מקביל, ואין הפניה, אז צריך להגדיר.

הערה כללית: ההגדרות מפוזרות כאן. הגדרות כמו "לענין חוק זה", נראה לי שכדאי לרכז את כל ההגדרות בפרק אחד ולא ניתקל בכל פעם בהגדרות.

א. וולף: עד כה, לא היו לנו הגדרות.

מ. ידיד: אולי כדאי לקבוע, שדמי ביטוח בריאות משלם העובד והמעביד או המעסיק, השתתפותו בביטוח בריאות.

אני רוצה להציע, שכל מה שקשור בביטוח בריאות ילך באמצעות הביטוח הלאומי. כאן צריך לקבוע דברים ברורים כמה משלם העובד וכמה המעסיק.

א. וולף: זה נמצא בסעיף 48.

סעיף 47

א. וולף: הם לא משלמים מס מקביל כהגדרת מס מקביל, אבל בתוך סעיף 48 יש על כך. הם משלמים רק דמי ביטוח בריאות ולא מס מקביל. בהערכה בשיעור זה יכולים להיות כאלה שיהיו מס מקביל מבחינת גובה התשלום. השיעור יהיה אחר מאשר למישהו אחר, אבל זה דמי ביטוח בריאות גרידא.

ל. דיציאן: למה לא כתוב בצורה ברורה "שאר המבוטחים"? למה "בעד"?

א. וולף: זה בעד מבוטחים כאלה, שהאוצר משלם, שהסעד משלם וכו'.

ה. זיידל: לפי ההגדרה הקודמת, דמי ביטוח בריאות זה החלק של העובד, ומס מקביל זה החלק של המעביד, וחכל יחד נקרא דמי ביטוח. לכן, אם אתה אומר עכשו על המעבידים, למה כתוב "בעד"? צריך לכתוב: "שאר המבוטחים ישלמו דמי ביטוח...". יש מבוטחים לא רק עצמאים. יש קואופרטיבים וכו'. יש חוגים שונים. אני אומר, שצריך להיות: "בעד שאר המבוטחים...".

ל. דיציאן: אני לא שוכנעתי שהניסוח צריך להיות "בעד". אני גם לא מקבל את ההסבר שיכל להיות שהממשלה תשלם, כי כתוב "בשיעור מסוים מהכנסותיו", ו"א שמדובר בגאשים שיש להם הכנסה.

א. וולף: שוטרים וסוהרים, למשל, או בני משפחה של חילים, אלה אנשים שיש להם הכנסה, אבל מישהו אחר משלם עבורם.

לינדר: נדמה לי, שצריך לבדוק את הניסוח, משתי סיבות: אם מדובר בעובד עצמאי, הוא צריך לשלם דמי ביטוח וזה כולל מס מקביל. ב) הוא חייב בתשלום דמי ביטוח בעצמו. הוא משלם מהכנסתו, אבל הוא חייב בתשלום. ז"א, כאן צריך לבחון את ההגדרות המקובלות בביטוח לאומי. בביטוח לאומי זה "אדם החייב בדמי ביטוח בעד עצמו". אחרת, אתה כולל רק את אלה אשר משרד הסעד משלם בעדם.

אני מציע, שבקשר להגדרת מס מקביל ודמי ביטוח, נבחן ביננו את ההגדרות ואת התאום עם ביטוח לאומי.

ל. דיציאן: צריך להיות: "שאר המבוטחים חייבים בתשלום דמי ביטוח". אנחנו נשמע מה יציעו לנו בפעם הבאה.

סעיף 48

היו"ר ח. גרוסמן: למה דוקא ועדת הכספים של הכנסת?

א. וולף: מדובר על תשלום דמי ביטוח בריאות. לגבי מס מקביל אין תקרה. צריך לתקן את הפיסקה: "סכום מקסימלי ומינימלי של הכנסה לענין תשלום דמי ביטוח בריאות".

סעיף קטן (א) מדבר על קביעה בצו ע"י שירות, שיקבעו את שיעור דמי הביטוח לפי סעיפים 46 ו-47. יש כאן סמכות נוספת לקבוע בצו סכום מקסימלי ומינימלי של הכנסה בענין תשלום דמי ביטוח, והכוונה היא דמי ביטוח בריאות ולא מס מקביל, כי במס מקביל לא קימת תקרה. זה פשוט היתה השמטה של המלה "בריאות".

ל. דיציאן: אני לא מקבל את ההסבר, כי אנחנו לא יודעים עוד - מאחר ואנו מבטלים את המס המקביל - אינני יודע למה פתאם לא נסמוך על שר הבריאות, שר העבודה והעצה של שר האוצר וועדת הכספים שהם לא יקבעו את הכלל? יכל להיות שהם יקבעו שגם במס מקביל יהיה דירוג של מינימום ומקסימום? אני בהחלט תומך ביו"ר. למה פתאום ועדת הכספים? אני יודע שהרגולריטי הזאת קיימת בחוק ביטוח לאומי, ובחוק הזה זה מופיע בפעם ראשונה. זה טוב הקבלה לחוק ביטוח לאומי, ושם אמנם התקנות נקבעות ע"י ועדת העבודה, אבל ברגע שצריכים לקבוע את השיעורים - מופיעה ועדת הכספים. ועדת העבודה, למרות שהיא מחתה על כך, הרי עכשו, בפעם הראשונה, חוק ביטוח לאומי פר-אקסלנט, שיש לדון בו, כדי לא להוציא את ועדת הכספים אז קבעו לדיון בחוק החדש שתהיה ועדה משותפת לוועדת העבודה וועדת הכספים.

לכן, אני מציע כאן שלא תהיה ועדת הכספים של הכנסת, אלא ועדת השרותים של הכנסת.

מ. ידו: אני מציע שתהיה התיעצות של שר הבריאות עם שר העבודה וועדת העבודה. אני מציע, שנקבע מה הסכום המינימלי. אם זה יהיה קבוע, אז נדע שלא יהיו תנודות. אני רוצה שיקבעו את רצפת ההכנסה שממנה גובים.

לינדר : פעמיים נקבע השכר הממוצע, ושר העבודה רשאי לסטות מזה באישור, אם הוא מתכוון לסטות. המינימום נקבע באפן שרירותי, השנה, ל-300. בתיקון הבא, הבונונה היא לקשור את המינימום למקסימום, ז"א זה יהיה איקס אחוזים מהמקסימום, והמקסימום יהיה קשור לשכר הממוצע במשק.

יש הצעה בוועדת בן-שחר - והמוסד היה רוצה לאמץ לעצמו את ההצעה - שהתקרה תהיה דומה למס הכנסה, ז"א 5,500 ל"י כבסיס המס. יש ויכוח על זה לגבי מרכיבי החכנסה. כרגע, לקראת הראשון ביולי לא הלכנו לזה והדיונים יתקיים בשנה הבאה. ברגע שהתקרה עולה, זה קשור בשיעורים וכל הקשור בזה. את שיעורי דמי הביטוח הלאומי קובעים בהתייעצות והם מתאשרים ע"י ועדת הכספים. המקסימום מתאשר ע"י ועדת העבודה. יש חסר רציונליות בענין זה והמוסד לביטוח לאומי מתכוון לישר את הקו. יתכן שצריך עוד לשמוע הערות בענין זה. רצוי, שהמערכת הכספית בקשורה בחוק ביטוח בריאות תהיה דומה, כי זה נשל על הציבור וזה קשור הרבה פעמים עם ענפים אחרים כגון הנחות שאנו גותנים לקבוצות מסוימות, וזה קשור עם הנחות אשר חלק מדמי הביטוח שעובד עצמאי משלם - רואים את זה כהוצאה עסקית. פה עשוי להיות מצב שאותו חלק הנחשב למס מקביל שהמעביד משלם בעד העובד והעובד יצטרך לשלם את זה, יתכן שיבקשו שזה לא יהיה הכנסה לצורך מס הכנסה.

צריך יהיה להתייחס לענין הזה מי צריך לאשר גם את המקסימום והמינימום.

היו"ר ח. גרוסמן: ח"כ ידיד מציע למחוק את שר האוצר. אני נגד זה. יש שלש הצעות: ועדת השירותים, ועדת העבודה וועדת הכספים.

ל. דיציאן: אני מצטרף להצעת ח"כ ידיד, שתהיה ועדת עבודה.

היו"ר ח. גרוסמן: ח"כ שינמן מציע גם ועדת כספים וגם ועדת שירותים.

אם כך, אי אפשר לאמר שאנו נקבע בצו את השיעור ויחד עם זה לקבוע את השיעור. או זה או זה.

י. בארי: צריך לאמר: "ועדת העבודה של הכנסת תקבע את שיעור דמי הביטוח. צריך להיות צו השר באישור ועדת העבודה".

היו"ר ח. גרוסמן: אז צריך למחוק את הסעיף הזה ולכתוב סעיף אחר. אם ח"כ ידיד רוצה כך, אז צריך לבקש שסעיף 48 יהיה סעיף אחר, וכל מה שהצעת הוא לא רלבנטי. אם אתה רוצה לקבוע בסעיף 48.א את השעור,

מ. ידיד: שר הבריאות יקבע בצו, לאחר התייעצות עם שר העבודה וועדת העבודה...

א. וולף: הוא מדבר על סכום מקסימום ומינימום.

היו"ר ח. גרוסמן: ובכן, יש גם הצעה כזאת.

הישיבה נבעלה בשעה 13.40